

Table with subscription rates and contact information for the newspaper.

გზის პანკანსკი

№ 107 ეკველდური სპალიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი № 107

შაბათს 26 ამა აგვისტოს, 10 საათზედ დილის სოფლის ამბოღების ქუთ. მახრა) მაცხოვრის ეკლესიაზე გადახდილი იქნება ორმოცი დღის წირვა და პანაშვილი

ხელის მოგზავრთა საშუალებით გაზ. ჩვენნი ქვეყნის კანტორა სთხოვს ხელის მომწერით, რომელთაც ვადა გაუთავდა ან უთავდება დროზე შემოიტანონ ხვედრი ფული უკიდურეს შემთხვევაში კანტორა იძულებულ იქნება შესწყვიტოს გაზეთის გზავნა.

საქართველოს ეროვნულ-დემოკრატიულ პარტიის ქუთაისის კომიტეტი

მით აცხადებს, რომ წყევად ჩაწერა, საწერიო გადასახადის შემოტანა და პარტიულ საქმეებზე მოლაპარაკება შეიძლება ყოველ დღე დილის 8-2 და საღამოს 7-9-ს პარტიის კანტორაში. თბილისის ქუჩა, ს. მიქელაძის სახლი, გაზ. ჩვენნი ქვეყნის რედაქციასთან.

იქვე შეიძლება მოთხოვით შემდეგი გამოკვანძვა: 1. საქართველო ეროვნულ-დემოკრ. პარტიის პროგრამა 2. ვ. წერეთელი. შეიძლება თუ არა მოსიძის კერძო საკუთრება მიწაზე. 3. ვ. წერეთელი. 1783 წ. ტრაქტატი, ავტონომია და ფედერაცია. 4. ტ. მარგველაშვილი. ჩვენი ეკონომიური აღორძინების საშუალებანი.

ილმობა „რადიუმი“ თბაში აგვისტოს 17, ნაჩვენები იქნება საუცხოო სურათი ინგლისის ფრონტი საფრანგეთში და აგრეთვე საგულსხმიერო დრამა ს ი კ მ დ ი ს ვ ა ლ ს ი.

ანონსი: აგვისტოს 21-დან, ნაჩვენები იქნება საუცხოო სურათი რუსულ ოქროს სტილიდან თვითმყრებელაზების ნანგრევების ქვეშ: პრი-გუ-გა(ცია) დალატი, დახვრეტა. დრამა 5 ნაწ. მონაწილეობით ვ. პავლოვისა და მ. რუტის. ყველაფერში ქალი დამნაშავე. სახუმარო.

ილმობა „ამპირი“ თბაში აგვისტოს 17 ნაჩვენები იქნება საგულსხმიერო სურათი ინგლისის ფრონტი საფრანგეთში სანახაობა და გონება კი-არა ვნება განაგებს ქვეყანას დრამა 4 ნაწილი.

ანონსი: აგვისტოს 21-დან ნაჩვენები იქნება საუცხოო სურათი მისი თვალები დრამა 5 ნაწ. მონაწილეობით, სოლოვიოვის და მორავსის.

გამოვიდა და იყიდება ყველა წიგნის მალაზხაში ტიტმა მარკვალაშვილის წიგნი ჩვენი ეკონომიური აღორძინების საშუალებანი ფასი ერთი მან. მთავარი სწყობი წიგნის მალაზხაში: „მთავარი წიგნი და ამა.“

ქმ. ყორყოლაძეების მალაზხაში (მხივილის ქუჩა საკუთარი სახლი) მადებულები სანის საკუთრებელი სოდა და მისი ეკველიე მასალები, ფასები ზომიერია.

თავდასუსტების

საქართველოს დაბა-ქალაქებიდან მეტად ცუდი და დამაფრთხილებელი ცნობები მოდის: ალაგ-ალაგ თურქე თავს ესხმაინ ახალ მთავრობის კაცებს—კომისარებსა და მილიციონერებს, ალაგ ალაგ კი უჩაჩლობა და მტაცებლობა გავრცელდა!

გულისტკივილით აღენიშნათ რა ამ გარემოებას, არ შეგვიძლია პირდაპირ არ შევხედოთ ბორბლებს თვალეში და არ ჩამოვსთვლოთ ზოგიერთი მიზეზები ამ უკეთურის მოვლენისა...

იძინდა მიუხედავად, რომ საქართველო-სა და მის ხალხს, მის ერს, თავისებური, —ხანგრძლივი ისტორიისაგან შემდგომი ბული—ხეველდება და ხასიათი აქვს; იძინდა მიუხედავად, რომ საქართველოს უფლებრივი და ქონებრივი მავნებელი თვისებები გზასა და საშუალებას გვიკანახებდა ჩვენს ქვეყნის გამოაფხიზებლად; იძინდა მიუხედავად, რომ ქართველი ერის სამართალი, მეზობლობა, სიტყვა-პასუხი, გუნება, (ტემპერამენტი) და აზროვნება გვაგალობდა მშობლიურ—ფარგლებში მოგვეწყურა და დავეკურებინა გულისტკივილი და უკმაყოფილება საუკუნოებით შეაწროვებულ ქართველის ერისა;—ჩვენ, პარტიებმა და ხელმძღვანელებმა, —ვერვასა და რუსეთში შხა მზარეულად დამუშავებული მოაღვრებანი ყურით გადმოვათარეთ და თავზე მოვახვიეთ ხალხს, განუსჯელად, განუთიხავად, თითქმის ძალდატანებით!

ტყველად თავს ნურავინ გამოართვებს, ვინაიდან, შეიძლება, თვით ჩვენც არ ვიყოთ ამაში დამნაშავე.

მოწყვეტილი ჩვენს ხალხსა და მშობლიურ აღზრდას, გავყრთიწინი და წასწავლანი ვერვინიათ თუ რუსის სკოლებში, ჩვენ არ ვიცნობდით და არც ვიცნობთ ქართველ ხალხს.

ვიცით რა დაწერილებით, მავალითად, რომელ მატლს რომელი კოა მტრობს (ბუნებისმეტყველებიდან); შეგისწყობა რა ზედმიწევნით მარქსი და ენგელსი, ინგლისისა, გერმანიისა, საფრანგეთისა, ამერიკისა და აფრიკის ისტორია; ვიცით რა ხე-ჩვეულება ესკიმოსისა, სამოეღისა, ვითიბისა, ჩუკოშისა და სხვათა და სხვათა, ჩვენ არა გავგებდებოდა საქართველოს ისტორიისა, საქართველოს მწერლობისა, ქართველი ხალხის ვინაობა—რაობისა და ასე გვევლია, არა! მარტო გვევლია კი არა, ასე გვერწამს, დახვ გვერწამს, —როგორც რომელიმე გულუბრყვილის სწამს კინებში და ქაჯებში—რომ სხვისი ქუთია და გრანობით ქართველი ხალხის გაბედნიერებას შეიძლება...

ქებისა და ატყეების ღირსია ის თავგამოდება, რომელი თავგამოდებითაც იცავენ ჩვენში მოქმედი პარტიები თავთავის მოძღვრებას, მაგრამ ამავე დროს გზობის ღირსიც არის ის შური და მტრობა, ის დევნა და ლაღვა, ის კაც-კამიობა და ქიშპობა, რომლებიც დასთესეს ამავე პარტიებმა ერთმანეთისა და მამასა დაბე, ხალხს შორისაც!

გასაყოფიერ ვერ არაფერი გვაქვს, ვასაყოფიერ კი არა, ჯერ ნებაც არა გვაქვს ვიზრუნოთ ჩვენს ეროვნულ ტვივილებზე (გაზიწენთ ბ. ერენსკის სიტყვები ფინლანდია—უკრაინის შესახებ) და ერთმანეთს კი თავპირს ვამტყუვთ!...

ამა გაბრძნობილი სოფლიად, ამა დაუკვირდით ამა თუ იმ პარტიის კაცების ერთმანეთთან შეხვედრას, ამა გამოაკლავით გლახისა, თუ ლარბი ლატაკისა და გაჟღელ-ტყუებულ აზნურს—მოხელე ღვლის ურთიერთობა და თქვენ განცივრდებით, რატომ აქამდე ერთმანეთს არა უშებენ და ცეცხლს არ უკიდებენ ერთმანეთის ქობებს!...

რამ გააბორცა ასე ხალხი? რამ აუბ-

ნია ასე გზა-კვლით დიდად ქორნახულ ქართველ ერს, —ერს ოდესღაც გულადს, პურადს, მტრის რისხვის დამცემს?

სხვათა შორის, იმან რომ ერთი „სოციალ-დემოკრატი“, მეორე „ფედერალისტის“; მესამე „სოციალ-რევოლუციონერი“. მეოთხე ეროვნულ-დემოკრატი, მეხუთე ურწმუნო თომა, გაოგნებული, წყალ-წალბებული, უპატრონო, დევნილი, დამცირებული, გამოდის, რომ მძობა ერთობის მქადგამებელი ერთმანეთსავე დარვიან და თავს პარტიული ინტერესები ერის, ხალხის ინტერესებზე მალა დაუფრებიათ...

ი აქ არის, ჩემს ღრმა რწმენით, დამარბული დასაწყისიცა და დასამბიც იმ არეუ-დარევისა, იმ სიძულვილისა, იმ ანარქიისა და ერთმანეთის გაუტანლობისა,—რომელიც დღეს გამეფებულია ჩვენს შორის და რომელიც უფრო გაღრმავდება, თუ ახლავე ბოლო არ მივიღეთ ჩვენს პირისა, თუ პარტიულ თავდავიწყებას, თუ დღეს შემდეგ მაინც პარტიული ჩვენი გულისთქმა არ ვანაცხავთ ხალხის საერთო კეთილდღეობისა!...

პარტია უნდა ემსახუროდეს ხალხს და არა ხალხი —პარტიას! აი, ჩვენი პარტია და უკანასკნელი თქმა!...

სადაც და ვისთანაც გნებავთ, დაგიმტკიცებთ, რომ ბევრი სულით ავადმყოფი, ნამდვილი ყაზალი და ყოვლად მოუზადებელი კაცი დაპატრონება დღეს სოფელს პარტიული ღინიანობის გამო, ხოლო რამდენი მცოდნე, ერთგული და განსწავლული აღმაინი იღვევება, ითიშება, ამას ხომ თვლა არა აქვს!

მწელია საჯაროდ ამის თქმა, ეს თავზე ხელ აღებას უდრის, მაგრამ დღე ჩვენ შევეწინიერო მსხვერპლად ოღონც კი ჩვენმა ხალხმა ღირსეულად დაიცავს თავისი მომავალი!

ჩვენ გვესუსს, ჩვენ გვიწინდა, რომ ბოლო მოელს ჩვენში ყოველგვარი ისეთი გამოსვლისა, რომელიც იწვევს არც-და-რევისა და საშუალებას აძლევს ბნელ ძალებს ასარგებლოს ქართველი ხალხის დაშლით, დანაწილებით.

ჩვენ გვესუსს, ჩვენ გვიწინდა, რომ გადასინჯულ, გაცხრულულ იქმნეს ჩვენი ურთიერთობა და შესდგეს, დაარსდეს ერთი ისეთი ორგანო, ისეთი საერთო, საქვეყნო დაწესებულება, რომელიც აღაგმავლს ჩვენს დაბა-ქალაქად ყოველ-გვარ ავაციობას, სულით აედუყოფობას, პარტიულ ღინიანობას, უმგავისა თარეშს და უღირსია უზირატესობას!...

მაშინ და მხოლოდ მაშინ მოეძებნა ბოლო უწყობებს, მაშინ ყველა ჩადგება თავის კლაპოტში და ჩვენი ხალხიც იგრძნობს უწყეთობას ახალი დროისას, ახალი მოავრობისას...

ამ ორგანო უნდა ასწავლოს ხალხს გზანი საერთო ცხოვრებისა და ამცნოს ღირებულება ერთობისა, ძიობისა და თავიუფლებისა, თორემ დღეს სოფელი ამას ვერა ხედავს, სოფელი შურისა, მტრობისა, პირად ინტერესებისა და პარტიულ ღინიანობა—ძალმომრგობის სარბილად გამზადარა!...

ვიმეორებ, საქართველო არც ვეროპა და არც რუსეთი საქართველოს ჯერ არას არგებს მზამზარული მოძღვრებანი. სოფლის მოელა თვით სოფელსავე უნდა მიეწოდოს, ჩვენ კი ავლავებთ ჩარჩები, მყელვავებთ, ბნელი ძალები, მოვუშვადით სურსათი, გავიფრეთ სანოვავე, გამოვყენებთ სისლარი სოფლის მწახვარ-გამოკევისა. დაე ჩვენ გვაქვს, ჩვენ ავარჩეთ ნახევრად მშობრები, ჩვენ ვიყოთ უფამავაროდ, უჩინოდ უნდალოთ და სოფელს კი ვაგზინობინოთ, ახალი ცხოვრებისა და თავისი უზირატე-

სობა ტელ ცხოვრებისა და ძველ თომა-ზაზე, თორემ პარტიული ქიშპობა ჩვენე მოვიკლებს ბოლოს და დაწებული დიალი საქმედ დავევლებუება.

მე არ ვამბობ, რომ საქორა არ იყოლს აზრთა სხვადასხვაობა, პარტიობა, მაგრამ ამა თუ იმ პარტიამ თვით ხალხს უნდა ჩახლები გულში და ისე უნდა მოაწყოს თავისი პარტიული საქმეები.

უამისოდ ხალხი მარჯვნივ გადაიხრება და ზურგს შემოგვაქცევს...

მაშ... შევერადეთ სოფლის სახსენლად. ხალხის საკეთილდღეოთ დროც მალე მოხდება ეს მით მალევე მოვლება ბოლო ყოველგვარ უწყობებს, უსამართლობას და უმგავისობას.

- თვლი გაკეთ?
— დინახეთ!
— ყური გაკეთ?
— გაიგონეთ!
— გული გაკეთ?
— შევიყვართ! არა თქვენი თავი, თქვენი პარტიული მგობა, არამედ შეიყვართ ხალხი, როგორც მთლიანი და თქვენი ქვეყანა, როგორც მთლიანი სამოთხის კუთხე პატარა! იაკალაძე.

შეთანხმებაზე.

ნათელი გახათ, ქუშმარტებთა იქცა, რომ თუ ქართული პოლიტიკური ძალები არ შეთანხმდნენ, სამოქმედო ერთობა პლატეობა არ შექმნეს, ქართველი ხალხი ვერც ერთ თავის სამართლიან მოთხოვნებს ვერ გაინაღლებს.

საქართველოს პოლიტიკურ უფლებებს აღდგენა და ეროვნულ მისწრაფებას მიღწევა დამოკიდებულია სრულიად ქართველ ერის მტკიც ნებისყოფაზე—მთლიან სურვილზე.

ხალხის საწილენს გამოხატავს შეკავშირებულ პოლიტიკურ პარტიათა საბჭო. საქართველოს შინაური თავისუფლება პარტიული საქმე კი არ არის, არამედ მთელი ხალხის და ყველა პარტიის საქმეა.

მოპოება ამ თავისუფლებისა არის ქართველ ხალხისთვის სასურველ მიზნის მიღწევა.

წინათ ყველაფერი პარტიულ თვალთახედვით იზომებოდა. პარტიებს საქართველოს შველა, ერის პროგრესი—განვითარება საკუთარ პროგრამის გარეშე ვერ წარმოვიდგინათ. პარტიები იბრძოდნენ, საკუთარ მრწამს იკავდნენ.

ხალხს ყველა პირდებოდა სამოთხის. ასე გადიდა დრო.

არც ოფიციალი, არც დემოკრატიული რუსეთი საქართველოს ტვივილებს ყურადღებას არ აქცევდა. რევოლუციონის მოხდენის შემდეგაც დემოკრატიული თავისუფლ რუსეთში საქართველოს კითხვას მდუმარებით შეხვდნენ. ასე იყო წინათ, მაგრამ ასე ვეღარ იქნება ამიერიდან.

როდესაც ქართველი დემოკრატია თავის პირდაპირ მოვალეობის შესრულებას, შეუდგება, მაშინ ყველა ინგარიშს გავიჭევს და ჩვენს საღ მოთხოვნებს დადებითად შეხვდებიან.

რა ეძლეოდა წინ ქართულ მამობრებულ ძალთა ვითარებებს? პარტიული სიძულვილი? დღეს ეს უნდა დაეგმით. ვინც პარტიულ ფარგლს არ სცილდება და ქვეყნის მხსენლათ მხოლოდ თავის რწმენა გამოაქვს, საშუაროთ უნდა ესთქვათ, რომ ის შეგნებოთ, თუ შეუგნებლათ ხალხს ზიანს აყენებს, ხალხის მტრით გამოდის. ვისაც არ უნდა ამ სიტყვის დასახურება, ის სასწრაფოთ უნდა გამოარკვეს.

გვეყო ერთმანეთის განქიქება. ახლა ვილაპარაკოთ და ვიმოქმედოთ საქართველოს არსებობს სარგებლობის მიხედვით.

ძლიერ დაევიწყეთ, ხელსაყრელი მომენტები გაუშვით. აქტიურ მუშაობას, რომ იგივე დანებდით მხარეები კი არ დაგვიწყია. შეიცვალა პირობები და განვიღო სახელი გზა.

შეადრო კავშირი, ფოლადივით გამობრძანებული გრძელწილი ლოზუნგი და გარკვეული, ეროვნულ სამართლიან სულის კეთილშობილად დაკავშირებული მოქმედება — იგი არ გამოსკვდეს ჩვენს ნაწიკარ მომავალს.

ქართულ პოლიტიკურ პარტიების მორაგებიან — სათანადო მორაგებიან დაყვანება გრძელდება სწორი განსაკუთრებული ხალხის ინტელექტის გასაზრუნებლად. თუ ახლაც ვერ შევსძელით ჩვენ ძალთა ნაწილების ერთმანეთად ქვეყნის საქართველოს დარღვევით.

შეთანხმება აუცილებელია, დრო მომწოდებელი და უკანასკნელი.

ი. იმერელი

თავისუფლების და გზინი ქვეყნის კომპა

სწავლა სიცილიდმე შენია, მუდამ შენთან

მყოფელი; მას გეცლივს ვერაინ, არ არის გასაყოფელი; სხვა ყველას მანე უნია, თავისა გასაყოფელი; და თუ კასია მოდნა არა აქვს, გასარჩავს.

დ. გურამიშვილი. „პურის შემდეგ — ადამიანისთვის პირველი საქორა ნივთია — განათლება.“ მსიტყვება წარმოსთქვა ასი წლის წინეთ საფარგეთის დიდი რევოლუციის სარდალმა დანტონმა.

„ყველაზე წინეთ უნდა იღვწენ განათლება და თავისუფლება.“ ამბობს მგოსანი ნეკრასოვი.

„დემოკრატიული წესდებულებაში თავისუფლება და მეცნიერება უნდა იყვნენ ერთი ერთმანეთზე დამყარებული, რადგანაც თავისუფლების უზიარად ჰყოფნა მხოლოდ განათლების განვითარებას, წარმოსთქვა თავის სიტყვაში ნ. მაროზოვი 11 მაისს ამა წლისა.

„მომავალი ეკუთვნის სწავლას და დემოკრატიას“, ამბობს პარტიკულური და მალაღანათლებული მეცნიერი კ. ტიმირაშვილი.

დემოკრატიული წყობილობა თან და თან იღვამს დრმა ფცეებსა, თუმიცადა სცილოდენ მის შერყევასა სულით და სიღბებული ადამიანები, რიაც შეხება სწავლას და მეცნიერებას, ისინი კი გაშეშებული სდგანან და არ იკიან, რა ნიადაგზე დაყენებს მათ ჩვენ მიერ მოკრებული თავისუფლება. დიდი დროს აძლევს ჩვენი დღევანდელი მეცნიერებები დაყენებას სახალხო სასწავლებლებისა კარგ ნიადაგზე. სცილიდენ აგრეთვე დაყენონ ამგვარ ნიადაგზე გემანხიები და რეალური სასწავლებლები, მაგრამ ჯერ ვერა ესდებოა სასურველ დასკვნასა მათი მისწავლებისა. რაიც შეხება უმაღლესი სასწავლებლების დაარსებასა და მათ განვითარებას, ამაზედ ძლიერ იშვიტაოდ ბასიანებ.

ყველასათვის თვალსაჩინო იყო, რომ რუსეთის იმპერიაში, სადაც ითარებდა 180 მილიონი მცხოვრებნი, უმაღლესი სასწავლებლები თავის მთავრით მხოლოდ არ აკმაყოფილებდნ ხალხის მოთხოვნებსა, ამ იმპერიაში უმეტესი ალაკი ექრა სულიერ სიღარიბეს და ამისათვის ჩვენი ახლგახლბა მიიღოდა სახალხო გარეუ სწავლის დასამყარებელი. გარდა ამისა ჩვენი შთაბრძნა სცილობდა უნივერსიტეტების დაარსებისა მხოლოდ მრავალრიცხოვან ქალაქებში; სხვა ადგილები კი იყვნენ მოკლებული ამ ბედნიერებას. მრავალნი ქველმოქმედნი პირნი დიდ საშუალებას იწოდებდნენ დასაარსებლად მალაღ სასწავლებლებსა, მაგრამ იგივე ძველი მთავრებნი გულ გრილად უტყპრდ მათ თხოვნასა და შუამდგომლობასა.

რე უმეტესი საქორა ხალხის განსავითარებლად, უნივერსიტეტები თუ მაღალსწავლადური სასწავლებლები? რა თქმა უნდა, რომ თითოეული უნივერსიტეტი შეადგენს დიდ სწავლას განასა, მაგრამ ჩვენთვის უფრო სასარგებლოა დაარსება იმ მაღალსწავლადური სასწავლებლებისა რამაინდნი განყოფილებით, რომელნიც უმაღლესდებობან ადგილობითი პირობებსა. ჩვენ უნივერსიტეტებში იმყოფები არა და სხვა სახეების სწავლას, რომ მათი შეთვისებისათვის საქორა არა თუ ოთხი ან ხუთი წელიწადი, არამედ რვა და ათი წელიწადი.

გარდა უნივერსიტეტისა კავკასიისთვის

საქორა დაარსება ერთი ტენზოლოგიური ინსტიტუტისა, სადაც უნდა იყოს მოთავსებული უმაღლესი განყოფილებები: 1. ბუნების შესწავლა-მეცნიერება და ცხოველთა სამეფოდან, 2. მინერალოგია — ანუ სწავლა მინერალებისა, 3. გეოლოგია — ანუ სწავლა, თუ როგორ შენაწყვდება დედამიწის კანი და 4. უმაღლესი მეურნეობის სწავლა.

მანგულობის შეტენა, მათი დადნობა და გამოქნა დაბადებს მეთაღლურების სწავლას; გეინარეთა და ცხოველთა შესწავლა გამოიწვევს ტყის შემუშავებას და მისი დაცვის სწავლას და აგრეთვე გაშენებისა კარგი ჯიშის პირუტყვისა; უმაღლესი სამეურნეო სასწავლებელი მისცემს ყველას მეცნიერებას გასაუმჯობესებლად სასოფლო მეურნეობისა. მაგრამ, უზედებულებას ის არის, რომ არა გავაქვს ხალხის მისილება მეცნიერების იარაღებისა და გამოკვლევის სარგებლობა ჩვენი უმდიდრესი ბუნებისაგან.

ძველი ჩვენი კოლხიდის ვაჭრები ხშირად დადიოდენ ინდოეთში და გარდა სხვა და სხვა მჭირფასის საქონლისა მათ მშობნადთა საინტერესო ცნობებს გასცენობად შორიულ ხალხ-ტომებთან.

ის მოვაჭრე და მრეწველები დიმიხსებოდენ დიდ ჩვენ პარტიკულარსა, რომელიც შეუწყობიათ თავის მალაღ ქუვაჩონებით და ხალხის შეუწყობლობით დიდი ქონება და უზნარიით კოკაბრობის განსათარბლად. ეგ განვითარება რომ არ ყოფილიყო, ჩვენ ვიქნებოდათ ჩავარდნილი წინაღედ ელურ მდგომარეობაში.

ყოველ ნიჭიერ ადამიანს წარმოებას აქვს თავისუფალი ალაკი მთელ მსოფლიოში. სწავლა და განათლება მუდამ დვანან მცველად სამოქალაქო თავისუფლებისა. ისინი შეადგენენ სწორ კომანდას, რომელსაც მიყავს ხალხი მომისი მსოფლოში და აძლევს ყველას საშუალებას გაიქონონ ერთ-ერთ მანეთი და იზრდონ კულტურული ცხოვრების აღსაყვამებლად სწავლა-განათლება ეს ის მრეწველია, რომელსაც შეუძლია ასწიოს ეკონომიური განვითარება უმაღლეს წრეტილში; ამა ნახეთ, ერთი რამე გამოკვანება მეცნიერის პირისა როგორ ამოკლებს მუშათა შრომას.

წარჩინებული ელისონი ამბობს, რომ დადგება მთელი ის დრო, როდესაც ფოლადი დაიჭრის ფურცების ალაკა, რადგანაც მეცნიერები ისპობან და თან დე დამიწის ზურგისაგან.

ხშირად ერთი რამე პატარა მოგონება სცილს მთელ მსოფლიოს წინაღედ აზრსა და აძლევს კოკობრობას დიდ სარგებლობას. იბოეთ ვარსკვლავთ-მრცხელობას, ბილეთ პატარა მიკროსკოპი, რომლის შემეწობით ჩვენ შევიძლია დათვლოდრება სხვა და სხვა მანებელ ბაილებსა. რომ ცვლილობა მოხალდა პატარა ორთქლმა და ელექტრანმა; ამაზედ ბევრი ლაპარაკი აუ უნდა თუ სომართლის თავიანთ-ცემენნი ვართ, მაშინ დეთიანხმებით იმას, რომ ეგ გენიოსები იყვნენ პირველნი დამეშუმებელი ელმანდელი კაპიტალისტისა, ეხლანდელ სოკალად-მორატორებისა და ყველა ჩვენი პოლიტიკური და სოკალური პარტიკებისა, რომელნიც არ ყოფილი არა დროს პირველ ცხოვრებაში ჩვენის ელურის წინაპართა შორის.

ვე წინეთ მოგახსენეთ, რომ ჩვენი უნივერსიტეტები და სხვა მაღალი სასწავლებლები მდიდარნი არიან მხოლოდ ტეორიის შესწავლით და ზედმართული (I. H. K. H. H.) სწავლა ძლიერ დაქვეითებული. ჩვენ ექიმებს, იურისტებსა ინჟინრებს არქიტექტორებს აგრონომებს, მასწავლებლებს, ერთი სიტყვით გრს და ბერს ჯერ კიდევ ბევრი და სანჯაქელი შრომა უნდა, ვინც ისინი შესწავლდნოდენ ევროპიულ კულტურულ მეცნიერებთან. წაითხოხთ ამა ევროპეების წინა, რას ამბობს ის ექიმებზე.

როდესაც საფრანგეთის განმეშულ პროფესორმა შარკომ დაათვლიდნ ჩვენი საკურნალო კლინიკები, იკითრა უთხრა ჩვენ რეკტორებს და პროფესორებს: „უეცკრავით, მაგრამ უნდა მოგახსენოთ, რომ თქვენ ზრბანდბთ ასი წლით უკან დაწული ევროპასთან!“. თვისუფალი დემოკრატიული წყობილება ამჟამად მოიტანს ნაყოფს, როდესაც ჩვენ ექიმებთა ყოველის მჭობი განვითარებული.

წინ დროებში ინტელიგენცია და უზარალი ხალხი ძლიერ დაშორებულნი იყე-

ნენ ერთი ერთმანეთზე. ამის სურათები მშვენიერად დამთავრებულია დაუწყუყარ საქართველოს მგონის ილია ჭავჭავაძის მიერ (კოთარანან ქრეჩი*), მაგრამ რიკაც ამა ხალხმა ჩაიგდო ხელში დემოკრატიული უფლება, მაშინ ახალ-შენაშენში მიიღო მონაწილეობა, პარტიას და შეგნებულ ინტელიგენციასაც. დემოკრატიის შეუძლია გამაგრება თავისუფლების საფუძველში მხოლოდ მაშინ, როდესაც ის განვითარდება სწავლა-მეცნიერებით და მისცემს ხელს იმ ინტელიგენციას, რომელიც სცილობდა მის კეთილ-გაუმჯობესებისა.

ვისი ხელით არის გაკეთებული რკინის-გზები, ხიდები, სხვადასხვაგვარ მაშინები და შენობები? ვინ დააარსა დიდი ქალაქები? ვინ დააარსა სასწავლებლები? ვინ აკვა ფაბრიკების ქარხნები? ვისი ხელით იხებნა მრავალგვარი კულტურული შემუშავებული მიწები და მთის მდიდარი მოსავალი? ეგ სულ ეკუთვნის ღირფი და ენოიოსურ ადამიანის კუჭას და სწავლას, რომელშიდაც დებულობდა მონაწილეობას დაბეგვილი ხელებიც შვიი მუშისა.

პატივი და დიდება ამ დაბეგვილ შვიი მუშის ხელებსა, მაგრამ ეგ პატივი და დიდება აგრეთვე ეკუთვნის მსოფლიო ინტელიგენციასაც, რომლის ტენში დაიბადა ამგვარი სასარგებლო ქვეყნისათვის მოგონება და იქნა განხორციელებული იმავე შვიი მუშის ხელებით.

მეცნიერი სწავლის მშრომელი მუშაობს უანგაროდ, საძიებლთ სხვადასხვა ბუნების საიდუმლოებისა. რაკი იბოვის ამ საიდუმლოებისა, მაშინვე აძლევს მას კოკობრობის განსაზღვრებლად ჩვენში იშვიტაის მრავალნი მეცნიერნი და გამოკვლევნი ბუნების საიდუმლოებისა რომელნიც მდიდარია დასაუფიქროვრობა და ამერიკა. თუმცა არა ჰქონიათ მათ შესაბამის საშუალება, ვერადროს ვერ შეიძლებდნ განგრძობებას თავის სასარგებლო შრომისა. იმათ აძლევს დიდ შემეშობას ევროპის და ამერიკის კაპიტალისტები, რომ მეცნიერებმა ახმაირნი მთელი თავისი დრო სწავლას და გამოკვლევას. ჩვენში სამეშობაროდ, ჩვენი პირველნი რეტი და საზოგადოდ, სწავლული პირნი შიშილით იბოტებნან. ჩვენს გამოგონებებს სდევნიან და არ აძლევს წინ წასვლას. აი ამისათვის საქორა განხორციელება იმ თავისუფალი სწავლის ინსტიტუტისა, რომლის დაარსებას სცილობდენ მოხსენებელი რეტი ნ. მაროზოვი და მისი თანამოაზრეები.

სულიერი ძლიერება არის საკუთრება გონიერი და მეცნიერი ადამიანისა, პატარა იაპონიამ, გარკვეულ მშრომელ უტარობას, მოაგროვა მეცნიერების თავლი ევროპის ყველენიდან. რისთვის არის გერმანია ეგრე ძლიერდომილი და ზარსა სცილს ამდენ სახელმწიფოებს? მისი ძალა და ღონე კულტურაშია. ამბობდნენ, რომ საფრანგეთი დასუსტდა; დაპყრვა თავილი ღონე და ძალა, მაგრამ უტყპრეთ, როგორ იგვრებს ამისთანა ღონიერ ხალხს, როგორიც გერმანელებია. ეს მისთვის, რომ აქაც კულტურის უქრავს პირველი ალაკი. ამერიკელები და ესტრეილები მათ ყველაზე წან მდიანი კულტურულ ცხოვრებაში. ინგლისის კულტურა ხომ განთქმულია, ჩვენ არა გვაქვს შესაფერო სწავლა და მეცნიერება, ვართ ზარმანი, ვატარებთ დროს მშვენიერ მეტყველებაში და საქმის გაკეთება პრაქის უნდა.

ჩვენ გულში არ არის განვითაებული განძობა ჩვენის პირისის პასუხისცემის წინაშე ჩვენის უმჯობეს და სახალხარ ყოფაქცევისა, არა გვაქვს პაროსანი თავი-მყავარობა, არა გვაქვს პარტიკულარ მოყვანილ და ან სიღირ მივიღებთ რამე კეთილ-თვისებას, როდესაც ვიყავით და ჩაგრული. დათარგუნული ძველის მთავრობისაგან, ჩვენ პირქვე დაყვით ძველი წყობილება მხოლოდ ფიქტიული, სულიერად კე წყობილება ცხლაც სუფევს ჩვენ ტანში და ჩვენ გარშემო. დიდი ღონე უნდა გასაწინდით ამ უზომო ტალახისა, ენახება და გესლესი. მთელი საუკუნეობი ეცხოვრებოდით ხელმეგრული, პარდაშუქული, არ ვიკით სიპართლიანი ლაპარაკი. ეხლა, რე კი დადგა დღე თავისუფლებისა და დიდ სინათლისა, უნდა ვეცადეთ თავის განახლებასა სწავლა განათლებით.

თავდაპირველად უნდა ევროპით მოსახობად იმ სახილრამო მოკლებულს რომელიც გამოაჩინა უკანონობაში თავისუფლების მო-

ვალეობისა. საქორა, უსათუოდ მოისპობს ის აჯაკობა, უზრდლობა, გარკენილობა, ხნიობა და ცემა და უპასუხოობა რომელნიც ხელს უშლიან თავისუფლების ძარღვებსა.

კ. და მავჯარინი. მოსოვის სახელმწიფო თითბრი.

ბ. დ. ს. დ. ე. ე. ე. ე. ე. ე. ე.

მესამე სხდომის გაგრძელება. კაბატიკინის სიტყვა.

მხურავად ეგებებიან ჰალარა რევოლუციონერ თავდ კროპოტკინის გამოცვლას. კაბატიკინი მოუწოდებს ერთხელ და სამუდამოდ გაწყვეტოს კოვლოვე დამოკიდებულების სიტყვადიანი და რევოლუციონების დასასნა, რომელნიც განუყრელი არიან. გერმანელები არა სტუვიან როცა ამბობენ, რომ განთავრებას ვის ვინც ადგენენ და ერიბოლოვანობას გამოიჩენს ომის უკანასკნელ თვეში. გერმანელი გამარჯვების შედეგი ჩვენთვის საწინაო იქნება. პოლიციური, ლიტერული, კურალიადა, რიგა, რველი და კონო გერმანელების ხელში გადავა, შესაძლებელია რომ კიევიც და ოლსკიც დაიპყრნ. გერმანელები დაგვადლებენ მიზე კონტრიბუციას და ჩვენ გავადტავდებით, როგორც საფრანგეთი 1871 წ. არაფერი არ არის იმაზე მძიმე, ვიდრე ფსიხოლოგია დამარცხებულ ქვეყნისა. ეს ფსიხოლოგია მე გამოკვლავ საფრანგეთში რომელიც ქელს იხრად მუვე აღსენდა რეს და ნიკოლოზის წინაშე. ჯარისკაცებისადმი მიმართაში მოუწოდებს მიმართონ იტალიელებს, რომელნიც წარმოადგენდნ კულ პარობებში იბრძვიან, მაგრამ მაინც იმარჯვებენ. იტალიელები ცდილობენ რუნების განთავისუფლებას. მათგან უნდა ავიღოთ მაგალითი (ზემი „გაუთმარავო იტალიელებს“). მოკლავთათო მიმართაში მოუწოდებს შეგნებას ახალი ერის მოახლოებისა, რომელიც მისცემს ხალხს განათლებას სიღიდრეს ბედნიერებას, სინათლეს და თავისუფლებას. კაბატიკინი მოკავს ისტორიული მაგალითები ინელისისა და საფრანგეთის ცხოვრებით, მიუთითებს ჩვენი დემოკრატიის გამოკიდებლობაზე და მოუწოდებს ახალი ცხოვრების აშენების შესწავლას. დასასრულ კაბატიკინი მოითხოვს, რომ დამეშუმებელ კრებამდ არც ერთი საჯიხის არ იქნას გადკრებილი და თავისი მხრივ რესპუბლიკის აღიარებს. არ უნდა ვიყოთ დაყოფილი მარჯვენა და მარცხენა. სამშობლო ყველასათვის ერთია, რომელსაც ყველა უნდა შეუყუროთ. (ტაში, ოკოკები).

პლენარის სიტყვა

პლენარეი თავის სიტყვას იწყებს რევოლუციონერ დემოკრატიის მისამართული განმარტებით. ხაზს უსვამს რომ დემოკრატიის ხედა წილად დიდი და სასტიკი ჯაჯავ თავისუფლების მოსაპოვებლად. იმათ მიმართ, ვინც ბურჟუაზიას წარმოადგენს, პლენარეი სიტყვა: „დადგა მომენტო, როდესაც სახელმწიფოს ინტერესებისათვის და თქვენი კროს ინტერესებისათვის აუცილებელია თქვენი მორიგება პროლეტარიატთან. თუ უწინ რუსეთის მარჯველობა იზრდებოდა და მეფის თეთმანყვანობის ემარცხებოდა, ამგვარიდან რუსეთის მარჯველობა გაიზრდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ ვაპარ-მარჯველობა კლასის სოკალირეფორმების მოხდენას შეუძლებს. ვაპარ-მარჯველობა ლახსა უნდა იკადეს, რომ შეუძლებელია ეკონომიური მთლიანობა და ბაძილა გარეშე მტერთან, თუ კი შეთანხმება არ მოხდება უკიდურეს რევოლიუციონერ დემოკრატიასთან. შეთანხმების გზა ღია იქნება, თუ შეურიგდებიან ფართო რეფორმების პროგრამის განხორციელებას. პლენარეი იგონებს ლენინის მოწოდებას მეშობა და ჯარის კაცთა საბჭოების მიმართ, რომ მათ მთელი ძალა ავლათ ხელში, საბჭოების უმრავლესობაში უმაღლესი ქვეყნის კაპიტალისტურ კროზის განიკიდის და ძალადობა შეუძლებელია. ამის და მიხედვით, მუშათა კლასმა უნდა გამოარჩვიოს თავისი დამოკიდებულება ვაპარ-მარჯველობა კლასთან.

ჩენკელის სიტყვა

ოკოკებთა შეხება დარბაზი ჩენკელს, რომელიც გამოვიდა როგორც მთავრობის წარმომადგენელი კავკასიაში. — ამიერ კავკასიის ენრი, — დაიწყო ჩენკელმა, — თანახმარნი არიან არა თუ მარტო ერთმანეთს შორის, არამედ

მთლად რუსისა და სხვა ხალხებთან, რომელნიც ცხოვრობენ დიდ სახელმწიფოში. მე გერმანელები ეგრედ წოდებულ ინორაციებს შორის არ შემოძლიან გიხობრათ, რომ ჩვენ აღარა გვეყავს ინორაციები რუსეთში, არის მხოლოდ ერთად ერთი რუსის ხალხი ჩვენ ბედნიერი ვართ რომ გვექვს ერთი სამშობლო ჩვენც და ვასტობისა; დადგენდასა თორე ვასკასის აქაც იქნას ხალხს არმოუბნენი სენარტიული გამოცვლა. ვიტყვი მეტს: ეს ხალხები, ცენზიანებთან ერთად, ენხრობიან დემოკრატიის სახელით წარმოდგენილ დეკლარაციას (ტაში და ოკოკები).

გამაბიანშვილის სიტყვა.

ესარე ტაშის კრით შეხება დარბაზი მუხლმანდა წარმომადგენელს კოკობიანშვილს, რომელსაც განაცხადებდა, რომ მუხლმანები მზად არიან საცემბით მხარი დაუჭირონ მთავრობას და იარონ რევოლუციონერი დემოკრატიის გზით, ომის საკითხში იყვენ უანექსიო და უკონტრიბუციო ზავს ხალხთა თვით გამოკვევის უფლების საფუძველზე. კოკობიან გათავა სიტყვა მოწოდებით ერთობისადმი იმ იმედით, რომ ქვეყანაზე ამოშუქება თავისუფლების მზე.

მავჯარინის სიტყვა.

ქართველი სახელით ილაპარაკა, მავჯარინამა, რომელიც გულითადაც და გახსენა კრებს საქართველოს მუშახარებანი წარსულში.

საკაინის სიტყვა

სახელმწიფო თათბირის უკანასკნელ სხდომის სხდომად სსოფლო-სამეურნეო თათბირის წარმომადგენელმა კაბატიკინსმ წაიკითხა დეკლარაცია, რომელიც გამოთქმულია სურვილი, რომ დამეშუმებელ კრებამდ არ იყოს გადაწყვეტილი მიწის საკითხი, რომ დაჩქარებულ იქნას მუშაობანი აგრარულ რეფორმების შესახებ საქორა მასალათა შემზადებით, გამოცხადებელია პროლეტარის მიწების დატყვებუ და კულტურულ მამულების დარბევზე. დეკლარაცია თავდება მოწოდებით — მხარი დაუჭიროთ ღრობით მთავრობას.

თავ. კროპოტკინის სიტყვა.

თავადი კროპოტკინი სრულიად რუსეთის სამეურნეო საკითხის ცენების მომწინებელთა და პლა ყოველგვარ სამეურნეო სპაროფისია კავშირების სახელით აცხადებს, რომ იგი ენხრობა კაბატიკინის დეკლარაციას და განმარტავს, რომ სასურსათო კომიტეტების მოქმედებით და განკარგულებით ულტემო პურად ჩრება მრავალ რიკეობანი კლასი მოსამსახურეთა სასოფლო მეურნეობისა სწავლა ადღევნა შინა სავრობო შვიი დომისყოფისათ.

ბანკებისა და ვაჭრობა-მრეწველობის წარმომადგენელი სიტყვა.

საადვილ-მამოლყო ბანკების წარმომადგენელი ოზეროვი ამბობს, რომ ამ სათაში დრო არ არის სოკალურ ექსპერიმენტებისთვის და ამტკიცებს, რომ მარჯველობისა და სსოფლო მეურნეობაში ატარებენ ეკონომიურ დამარცხების პოლიტიკას. საქორა წარმოების აღდგენა, თვითთული ჩვენგანი უნდა თავის კარს იღვეს.

რიაბუნის სიტყვა.

რიაბუნისკი აცხადებს, რომ მთელი ვაჭრობა მრეწველობის ქვეყანა ერთხელ დროსად მიგება მოძულბელი სახელო ხელისუფლების გაუქმებას. წარსულსა და ბრუნება შეუძლებელია. სავკრობ-მარჯველობა ქვეყანა მთელსადაც რესპუბლიკურ წეს-წყობლებსა, ხოლო ახლა მოწოდებულა, რომ დროებით მთავრობა მოსილი იყოს სრული ხელმწიფებით, იყოს მამაცი და იმავე დროს მშვიდი. მოკვყეს მავალითები იმისა, რომ ვაჭრობა-მრეწველობა მძიმე გარემოებაშია და თვით მთავრობა უნდა უწყობს, რომ სულ მოკვედოს, წინაღმდეგ ვაჭრობის მონოპოლიის შემოღებაზე. რიაბუნისკი აღნიშნა ს: მართალია მუშა კლასი შეტადიკავება, მაგრამ ეხლა იგი ბატონია. ვაჭრობა-მრეწველობა ძველ მთავრობის დროს დიდ ტანჯვას განიცდიდა. ვაჭარ-მრეწველობა არ შეუძლით თავიანი მოქმედება ევროპულ ფარგლებში განვითარებნით. მას ხელს უშლიდნენ, და ამიტომ ვაჭარ-მრეწველნი ძველ მთავრობის დამხობას ხელს უწყობდნენ, მაგრამ ამ სასურველ ხანაშიც ვაჭრობა-მრეწველობა ჯერ კიდევ სწორედ გზაზე არ შემდგარი და მრეწველნი ელიან, როდის ჩაჯდება ყველაფერი

თავის ჩარჩოში, რომ შესდგინოს ომის და-
შთავრება, უკვირდებიან კაცობის მტკა-
რება.

ვაკარ-მრეწველთა წარმომადგენლების სიტყვა

ვაკარ-მრეწველთა ჯგუფის სახელით
პოლპარაკე კულტურის სახელმწიფოს
საბაზისის წევრთა დელეგაციის გა-
ზიარა. ორატორმა ეკონომიკურ და ფინან-
სური საკითხებზე ლაპარაკი დაიწყო,
რომ ვაკარ-მრეწველობის წარმომადგენ-
ლები პარლამენტს ფინანსების მინისტრის
შუამდგომლობით შეიკრიბნენ. მათ ამის გამო ფინანსების
მინისტრი გააფრთხილებს. ეხლა მრეწვე-
ლები ნათლად ხედავენ რომ ფინანსების
სახელმწიფოს მდგომარეობას და იმე-
დი აქვთ, რომ შესაფერის ზომებს მიიღებენ.

**დღემარე აღნიშნავს რამოდენიმე კონ-
კრეტულ საწარმოებს, რის საშუალებით-
თაც დადასტოვებულია სახელმწიფოს
ორგანიზმის მორჩენა შეიძლება.**

მითით-
ებს, რომ ათეული ვაკარბა კაპიტალისტე-
ნი ჩაივთ აკრიტიკება-მრეწველობაში,
სიკაცულე შთავრებით მრეწველთა ინი-
ციაციებს, შეგიძლიათ ზომები კლასთა
ბრძოლის შესწავლად ორატორის სი-
ტყუით, თუ ეს პირობებში მიღებულ იქ-
ნება, მაშინ ყველა მრეწველი გაუწოდებს
ხელს მათგან, ჯარს და გულხობას და
ყველა მათგან, ვისაც ერთობით ბრძოლა
სწავლია სამშობლოს საკეთილდღეობად.

ბუღილიკის სიტყვა

ბუღილიკი ამტკიცებს, რომ ფინანსე-
ბის ხსნა მსხვილდებით შეუძლებელია. მას
უშველის მხოლოდ დინჯი, სასესიბით აწო-
ნილ-დაწონილი, რუსეთის ცნობაზე და-
ყარებულა ფინანსური პოლიტიკა, მთე-
ლი რუსეთის მრეწველობა შეადგენს 5
მილიარდ მანეთს ანუ ელბანდელი სამარ-
ცხენია ღირებულებით რომ ვინაგრან
შითა-ერთის მილიარდს დასრულებს. გვი-
ხარია, რა მსხვილდელი უშველის რუსეთს,
რომლის ვალი 1918 წლისთვის აუცი-
ლებლად მიიღწევს 60 მილიარდ დოლარ-
არს. ში სიტყვის უშველის მხოლოდ ვაკარ-
ბა-მრეწველობის შემოქმედება და ჩვენც
მხოლოდ მის ამომხრებებს მის შექმნას
თნა და შეუდგენა დაუყოვნებლივ, ღვითი
თითების მსგავს დღეს ვაკარ-ბა-მრეწვე-
ლთა კლასმა გაიგონა სიტყვა, რომელიც
რწევს მის დახმარებაზე და იმედი მქვს,
რომ გამოწვეული ხელი ჰყოლიოს არ და-
კრება. ჩვენ გვძლევს ვაკარ-ბა-მრეწვე-
ლობის კონკრეტული კითხვები — ჩვენს
კონკრეტულ საწარმოებს სასარგებლოდ. (ხანგრ-
ძლიერ ტაში.) **ბუღილიკი და წინამძღო-
ლის ერთმანეთს ხელს არჩევენ. კრება დი-
და ოვაციას უმართავს მათ.**

**სამხრეთელ ვაკარ მრეწველთა წარმო-
მადგენლის სიტყვა**

სოკოლსკი, სამხრეთელ ვაკარ მრეწ-
ველთა ორგანიზაციების ბიუროს სახე-
ლით, აღნიშნა, რომ მომენტის მთავარი
მოთხოვნებია — რუსეთის ყველა კლასე-
ბის, ჯგუფების და ცრების სავსით ერთ-
ნულ დღეობაზე დახმარება ვაკარ-
ბა-მრეწველობისათვის.

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

**მეადგილ-მამულთა კავშირის წარმო-
მადგენელ მელნიკის სიტყვა**

სრულიად რუსეთის მეადგილ-მამულე-
თა კავშირის სახელით მელნიკი ილა-
პარაკი. მან განაცხადა: კავშირი მხარ-
დობის ყოველივე მსხვერპლისთვის და საკ-
ვალად სწრაფი მიწის მსხვილ მესაკუთრე-
თა ადგილ-მამულის ჩაპოხრებას. მიწის
მესაკუთრეებდ უნდა ჩაივადონ არა
მარტო დიდ ადგილ-მამულეების მსაკუთ-
რები, არამედ მთელი კლასი გლეხებისა.
მიწის მესაკუთრენი დაეპოხრილებინა ყვე-
ლა საკანონმდებლო აქტების ისინი წინა-
აღმდგენი ერთი ან ორი და დამუდგენელ
კრებამდის მიწის საკითხის გადაწყვეტ-
იზე, რაც უნდა მოითხოვოს დამუდგენელ
კრებამ, ახლებდ მენდროვი — ჩვენ ურ-
იკვებთ. მხოლოდ მთელი ჩვენის არსე-
ბით ვეწინააღმდეგებთ ჩერნივისებურად
მიწის საკითხის გადაწყვეტას. (ტაში მარ-
ჯანი, მაგრამ მხარე ოვაციას უმართ-
თვს ჩერნიკს.)

მენდლების სახის შეცვლა.

პეტროგრადი. აგვისტოს 16. დროე-
ბით შთავრებამ დაადგინა შესვლილი
სახე იმ მენდლების, რომლებიც დიკა-
ლსხეა გამოხატული. ვიროვის ჯვრების
სახე არ შეიცვლება.

საეკლესიო ყრილობა.

მოსკოვი. აგვისტოს 16. წირვის შემ-
დეგ მისეგორის ტარაში გაიხსნა საეკლე-
სიო ყრილობა. სარწმუნოების მინისტრმა
კარტაშვიმ მისამართი სიტყვაში სთქვა: —
დროებითი მისაგრძობამ დაშალა ესოქია,
რომ ის საეკლესიო ყრილობას უყურებს,
როგორც პასუხისმგებელ ორგანოს საეკ-
ლესიო კანონმდებლობისას. დრ. მთავ-
რობამ დაადგინა მიუყვანად საშუალოდ ად-
ვილობრივ ყრილობას შეამუშავოს ეკლე-
სიის თავისუფალი თვითმართველობის კან-
ონმდებელი და რუსეთის დემოკრატებში
შეიტანოს.

შემდეგ სიტყვა წარმოთქვა საქართვე-
ლის ყოფილ ექსპრესოსმა პლავნიკმა,
სინოდის სახელით მოსკოვის მიტროპო-
ლიტმა ტიხონმა. რომანკომ ილაპარაკა
ს. სათაბიბოის სახელით და აღნიშნა,
რომ ახრი საეკლესიო ყრილობის მოქ-
მედა ს. სათაბიბოის დაიბადა. არჩილის
და ფლორის სახელით ილაპარაკა დეკა-
ნოზმა შაქელსკიმ. ილაპარაკა აგრეთვე
ყოფილმა ობერპროკურორმა ვლიკოვმა.
მიულოცეს აგრეთვე მოსკოვის ქალაქის
თავმა რუნდოვმა, მოსკოვის საეკლესიო
განათლების წრის წარმომადგენელმა პრე-
ფ. გრომოვასკომმა, სასულიერო აკადე-
მის სახელით პროფ. ხავსევიჩმა და სხვა

მსაფლელი ომი.

3. დ. ს.
დ ე ა ვ ე ბ ი.
აღმოსავლეთის ასპარეზი.
პეტროგრადი. აგვისტოს 16. სრული
გაცხივებულა უფრო ვიწროს მიმართუ-
ლებით.

რუმინეთის ასპარეზი.

პეტროგრადი. აგვისტოს 17. მტერ-
მა შემოვიტარა სოლკის მიმდომებელ, მა-
გრამ მოვიგერეთ თოფის და ტყვიის-
მეტრატელთა ცეცხლით. ოქანს მიდა-
მიგებო მტერმა რადნეჯერა შემოვიტარა
გარბუსის სამხრეთში, მაგრამ მო-
ვიგერეთ. ფოქანის მიმართულებით,
იერმის აღმოსავლეთით, მტერმა გამო-
ტრია ჩვენი ნაწილები, ხოლო 16 აგვის-
ტოს დილით, რაც ბრძოლა განახლდა,
ჩვენი ორი პოლკის უშეტემა ნაწილმა
მაიტრვა პოზიციები და ჩრდილოეთის-
კენ წავიდა, ხოლო ერთი პოლკი სრუ-
ლიად გაიფარტა. მიღებული ზომები
მდგომარეობის აღსადგენად, ბრძოლა
გრძელდება.

კავსიის ასპარეზი.

პეტროგრადი. აგვისტოს 17 პეტრე-
ვის მიმართულებით ჩვენმა ჯარებმა და-
პყრეს ორი სოფელი ზერიბარის ტბის
სამხრეთ-აღმოსავლეთით და ტყეებში წა-
მოიყვანეს.

დასავლეთის ასპარეზი.

პარიზი. აგვისტოს 16. დღემ მშვიდო-
ბინად გაიარა, იურტებზე და მასის
ორივე ნაპირზე გაცხარებული სროლა
ზარბანებისა.

მავრი. აგვისტოს 16. დიუსემბლის
სამხრეთით ჩვენმა შვერავებმა წამოიყ-
ვანეს ტყეები.

ლინიანი. აგვისტოს 16. უეცარი
თვალსმხივით გუზოკუარის ჩრდილოეთ
აღმოსავლეთით და დაგვიტარა სამხრეთ-
აღმოსავლეთით ჩვენმა ჯარმა გაწინდა
მტრისაგან გამაგრებული პოზიცია.

დაღუბული გემები. სადმირალი
იუწყება, რომ ერთი კვირის განმავლა-
ბაში ინგლისის ნავოსადგურში შემოე-
და 2,929, გაციდა 2680 და დაიღუბა
23 გემი.

იტალიის ასპარეზი.

რომი. აგვისტოს 17. ვანროცის მთა-
გორაზე უკუკავშირე და მტრის მოწინავე
ჯარი, შეუტევეტ დივიზიონების გო-
რიკის აღმოსავლეთით, წამოიყვანეთ
1000 ტყვე და წამოიღეთ რადნიმე
ტყვიანობა.

სკოლის გაქროლება. თფილისი-
დან ს. რომაქიძე დემოკრატებმა ქუთა-
ისის გუბერნიის სახალხო სკოლების დი-

რეკციის, რომ კავსიის სამოსწავლო
ოქის სამხრეთული შიპრთველობამ და
სამკომ ქუთაისის გუბერნიისთვის მიიღო
სკოლის ნაიკონალიზაცია. (ყოველ შე-
ზღუდის ვარემუ).

მასწავლებელთა კრება. სამშაბთს,
აგვისტოს 22-ს, კოსიკურ გიმნაზიის შე-
ნობის დარბაზში დანიშნულია ქუთაისში
მყოფ და პრაქტიკიან ჩამოსულ მასწავ-
ლებელთა კრება.

ჯიბაგორების შეხახებ. მიერ კავ-
სიის საგანგებო კომიტეტი იუწყება, რომ
ბოლო დროს ძლიერ გახშირდა რკინი-
გზის სადგურებზე ჯიბაგორება. ჯიბაგორებს
იჭერენ, მაგრამ ისევ ჩაიარა ანთავსულუ-
ფენ და ისინი კვლავ განაგრძობენ ქურ-
დობას. კომიტეტი მოითხოვს, რომ ქურ-
დობისთვის დაქირავდეს პირები განთავი-
სებულ არ იქმნან შესაფერ გამოძი-
ებამდის და სასჯელის მიქცევაში.

**რეალურ სასწავლებლის დირექ-
ტორთა** მთავრად სასწავლებლის პედაგოგურ
საკმოს დადგინდებიან არჩეულ იქნა მასწ.
ივანე გაჩეჩიანი.

სწავლის დაწყება. წელს ქუთაისის
სასწავლებლებში სწავლა დაიწყება ნეკე-
ნისთვის 20 დან. მისაღები და გამეორე-
ბითი გამოკითხვა 9-დან.

სასულიერო უწყების სასწავლებელში
მისღები და გამეორებითი გამოკითხვა
დაიწყება ნეკენისთვის 25-დან, სწავლა კი
დღინობისთვის 1 დან.

შეიხთვა. კარის სასურსათო კო-
მიტეტი შეიხთვა ქუთ. გუბ. სასურსათო
კომიტეტს, შეიტყობინოს მას, თუ რა ფა-
სები აქვს შუქს სუფსაში ჯუშოში, ფაო-
ში და მანხუთში.

მეცხიების ჩამოყრება. სოფ დი-
დიხიანის აღმსარებლები კომიტეტის
თავმჯდომარის მასწ. ილია ქუთათელა-
ის მჯდომარე უკვე შეიპრეს და ქუთა-
ისის ჩამოყარეს. მჯდომარე არაა: ტურე-
ლაძე, ანდრიაძე, ალ. ნუკუბიძე, ბი-
ლაჯავა, სანდრო ლეჟავა. უვანამენელი
ჯერჯერობა ივერ შეიპრეს.

ცნობა ჯარისკაცთა შესახებ. ში-
ნაგან საქმეთა სამინისტრო აცხადებს, რომ
სამხრეთი კუბის (პავსის) მიქცევა ესაო-
ბათ იმ ჯარისკაცთა ოჯახებს, რომელნიც
43 წელს არიან ვადაკლემული და ჯა-
რიდან იქნებიან დათხოვნილი.

40,000 მან. გამოზავება. ქუთ. სა-
გუბერნ. სასურსათო კომიტეტი მოუვრდა
40,000 მან. გუბერნიაში სასოფლო-სამე-
ურნელო აღწერის ხარჯებისათვის.

ტავის დაქვერა. ქუთ. სადგურზე
ქალაქის სასურსათო კომიტეტის სარეკვი-
სიტო კომისიის წევრებმა დაიჭირეს ერთ
ფული ტყვე. რომელიც ფარულად
ქალაქიდან მიქონდათ.

შეშის ფსი. სახერხიდან ქალაქის
სასურსათო კომიტეტს დეპუტით ატყობი-
ნებენ, რომ სახერხის რაიონში სადგურ-
ზე მიტანთ შუქს ღირს საყენი 120 მან.

შინაგან საქმეთა სამინისტროდან.
შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე
სილამონ ერისთავი იუწყება, რომ პი-
რად ქონებთა პიროვნებას ხელშეშლე-
ბლობის დედა და. მმართველობისაგან
დაკისრებული აქვს სახალხო მილიციებს.
შინაგან საქმეთა სამინისტროში შრავალი
საივარი შემოსის გუბერნიებში და
მასრებში იტყებენ სხვის მამულებს და
ისეკუთრებენ ქონებას. ხოლო რა ზო-
მები მიიღო ამის წინააღმდეგ მილიციამ
და კომისარიატებმა, ან რა ნაყოფი გა-
მოიღო მიღებულ ზომებში, ამის შესა-
ხებე სამინისტროს არაერთი ცნობები
არ მოსდის. შინაგან საქმეთა სამინის-
ტრო განკარგულებას იძლევა, რომ ყო-
ველივე მოქმედება მილიციისა და კო-
მისარების ეცნობოს სამინისტროს სა-
მილიციო განყოფილების კომიტეტს.

ბორცხოქმედება აგვისტოს 15
ღამით ქაქავის ქუჩის ბოლოში გვეშ-
თისაგან ყანებში ჩალანდარი ნიკო ხა-
ბურხანია და ორი კაცი სხვა ზგათ მო-
დიოდნენ. მათ თვს დღესხა 3 რველი
ვერთა და დანებით შეიარაღებული უც-
ნობი პირი. ხაბურხანიას 15 მანეთი წა-
ართვეს და გამოუშვეს. ხაბურხანია მხ-
ობობლად მყოფთ აცნობა ეს ახმავი. მა-
შინვე 40—60 კაცი ზოგი სანადირო
თოფით, ზოგიც კეტებით გაემართნენ
იმ ადგილს, სადაც თავდასხმა მომ-
ხდაყუ. დიდ მებრის შემდეგ ერთ
თორციის პირს წააწყდნენ ბორცხო-
გამსახრებლებს, რომელნიც იქვე მიწოლი-
მოკლენ. სამივენი დაიჭირეს. 2 მათგანს
მე 110 პოლიციის ჯარის კაცი დაასახელა

თავის თავი, მესამე თავისი ვინაობა არ
გამოამჟღავნა.

ეს ბორცხოქმედებელი თურმე კარგა
ხანია, რაც მოქმედებენ და ზოგს ფულს
არბიძენენ, ზოგს ტანისამოსს და სხვა.
დამაშულში სამივე გამოიტყდა. ბოლო
ის არ უტყვამთ, თუ რა უყვეს ამ ქალსა
და კაცს, რომელიც ნიკო ხაბურხანიას-
თან ერთად მოდიოდნენ.

**თანამედროვე მომადლი და
სელოვნების პირობა.**

წერილი III.

თან ექნება თავისი ტანსამოსები, გრემები, პარკები, ერთი სიტყვით, პიესისათვის ყველა საჭირო მასალა, მან უნდა იზრუნოს, რომ ყოველგან ნიადაგი მომზადებული იქნეს, სკენა მოწყობილი პიესის შესადგენად და სხვა. ასეთი წარმოადგენს ორნარი ღირებულება ექნება, პირველი — სოფელი იხილავს სკენის სინდიკატის მსახურით, რომლებიც დანტერესებულნი არიან არა შემოსავალით, არამედ ხელმოყვანის სიწმინდის დაცვით.

შეიარ — ეს იქნება კულტურული ბრძოლა სოფელ განვითარებულ პროფინციის წინააღმდეგ.

ამას დაეუბნათ ისიც, რომ ეს ტურნე მრავალ რამეებს დასწავლობს შესქენს თითო სკენის მოყვარეებს იმ მხრივ, რომ გაცილებით თავისი სამშობლოს უფრო კუთხვებს, გაიცნობენ ხალხს და მის კურგებს.

ამათავარი დანიშნულებანი დრამატული საზოგადოებისა, რომლის შესრულებას მან ღირსეულად უნდა იზრუნოს. ამ რიგად, ჩვენს აზრით, ასეთი კულტურული საშუალებით ჩვენ შევძლებთ დავიკავოთ სკენის სიწმინდე, წარმოვშვათ ხალხში სწორი შეხედულება თეატრზე და მოვსპოო ურცხველგანათა თვისუფალი განგავი.

ლავსაი მინომოგრო-მის სააქაი.
(ქუთათურ მწიგნობრის თავდადასავალიდან).
(დასასრული).

ახლა ვითხოვთ ამ კულტურული საქმის ჩარჩულთა მაწარმოებელ ტყაბაძემ რისთვის და ვისთვის უნდა მოსპოს ასე რიგად მოწყობილი კანტრა, რომელმაც დღემდე თავისი ძალ-ღონის შესაფერისათ სკენით მოაწესრიგა ბეჭვითი სიტყვის გავრცელების საქმე არა მარტო ქუთაისში მის მასლობელ დაბა-სოფელშია, საცა მის მიმოსვლის წყალობით ხელი მიუწვდებოდა?

რისთვის უნდა მოსპოს ისეთი შემაბრთებულებანი, რომელიც დღეს. ამ საერთო აზრებულს ვასს, არა რომაბლურ სპრობებში ოფიციალურ ფორმაზე ერთი დღით ადრე აწვდის გაზუთებს მითხვებულს და მასავით ნახებვრით არ უკარგავს მათ ხელის მოშორებს და ამ თუ დაიკარგა სამაგიერის აძღვს?

რისთვის უნდა მოსპოს ის კულტურული ინტელექტუილი საქმიანობა დღემდე ჩემი მარტოხელი შრომა-მეკადნიერობით ნაშარი და ხვალ შესავად დაწესებულება უყუთეს ხელმძღვანელისათვის გადასაცემათ გამახალი? რისთვის უნდა მოსპოს ისეთი კანტრა, გაზუთების ადენტურა, რომელიც დღემდე თავის არსებობის 500—1500-დე, ხოლო მწიგნობრის ოქროს ხანაში 7,000-დე წლიურ და თვიურ ხელის მოშორებს და დიურ მითხვებულს გაზუთებს გამოსვლის დღემდე აწვდის და აწვდის, რათაც მათ უადვილებს პრესის სწრაფ შეთავაზურებას?

რისთვის ამ ვის სასარგებლოთ უნდა მოსპოს მწიგნობრის, მწიგნობრის ისეთი თავშესაფარი, საუფრე, რომელიც მეულებს რომ თავი გაეგნებოთ, დღეს ამ სანატრელ თავისუფლების ხანაში, აწვდის ყოველწლიურ გურნალ-გაზუთებს ძველს და ახლად გახსნილ სამიზნეობებს, რომელთა რიცხვი აქ და სოფელ 50-ს აღემატება (არა ნაკლები ქუთ. წ. კ. საზოგადოების მიერ ნახებულმადეველ სამიზნეობებს)? იმ ამათ აწვდის კანტრა „მითრეთა“ მუდამ დღე 5—15 ნაიარ ქართულ-რუსულ გამოცემებს. ასვე აწვდის გაზუთებს ქუთაისის ყველა კულტურულ-საზოგადოებრივ დაწესებულებებს და სკოლებს; საცა შესაძლოა სოფელთა გახსნის გასაყიდ გაზუთებს. თუქა ძველმეზობათ ფართოთ ამას ვეღარ ახერხებს ადენტურს უყოლობის ვაში.

რისთვის ამ ვისთვის უნდა მოსპოს მესკვითი სიტყვის გამავრცელებელი ისეთი ორგანო, რომლის უპირატესობაშია იმ თავითვე ის იყო, რომ შესაფერი ხელმძღვანელობა გაეწია ამ დარგში ყოველივე საზოგადოებრივ ხასიათის მოვლენათათვის, ხელი შეეწყო ყოველგვარ კულტურულ საქმიანობისათვის თუ რჩევებით, თუ ცნობების მიწოდებით, თუ სხვ. ჩვენებით. გაძლიერ-გამძლიერით და სხ. მისი. რასაც წინეჭურათ. დღესარბოთთ ვასრულელებდ? იმ თავიდან დღემდე ჩემი მტერი მწიგნობრის ქონებთან არ დამიშორავს სამიზნეობების და შკოლებისათვის აუარებელ წიგნების, მწიგნობრის, სურათების, გურნალ-გაზუთების და ნიკოების შეწყვენი კანტრის საქმეების ერთი დაერთი-განი ხემა ნათქმუნის დამატარებელი საბუთით და დანტერესებულ შეუძლიათ ყოველივე შეამოწონი. ეს ვე შეუძლიათ დაამოწონ იმითაც, ვისაც ჩემი კანტრა-სთან საქმე ქონია ამ 15 წლის განმავლობაში მწიგნობრის მიღ.

რადან, ამ ჩემ მიერ ქუთაისში გამოწყვებულ, ფართოთ ნაწარმებ და საკულ-დაღალოთ ნაზარ საქმეს ჩარჩული და-ღალოთ, ანგარებით ეგნებთან და ახლავს ღურის ენიანობით, გამოუტყველობით ილაშქრებენ მის გასაქრობათ, — მეც იმე-ღლებულთ ვავდის, რაქი სხვები მათე ხსენ არ იღებენ და არც აფასებენ, თითონ გავეცნო მითხვებულს უქანსწმელი ენიანობით ბეჭვითი სიტყვის თავდადასავლისა ქუთაისში.

ამიტომ არა თავის საქებრად, არამედ სრულიად თავდაბლურად, ფაქტის, სინამდვილის აღსანიშნავათ, დღეს უკვე თამაშით ვიტყვი, რომ „მითრეთა“ მთავარი, ბეჭვითი სიტყვის მწიგნობრის მიმავრცელებელი ორგანო, კანტრა არ არსებობს რუსეთის არც ერთი დიდრონ ქალაქში და ჩემებზე დღემდე წმინდით, მას უთანხობათ არ აწარმოებს. ამას დაამოწმებენ ისინი, ვისაც დიდრონ ქალაქში უცხოებია, იქაურ გონებრივ-კულტურულ საქმიანობის ინტერესი ქონია და მას ვეცნობია. და იგი ჩემი უცარებისათვის შეუღარებია.

ამ კულტურულ საქმეზე ანგრებით ან სხვა ვიწრო მიზნებით გასს შამოსიულობა ასაღავმავათ და მეგრ არ საქმის საფუძლიანათ გაუცნობილათა საკუთრადებოთ, საქროთ მიგინით აქვე მოვიყვანო ერთი ჩვენი ახალი ცხოვრების ბედის მდგომარეუბდე აღმანიის კრბო საუბარში წარმოიქმნეოთ აზრი, შეხედულებანი ჩემი დაწინაღმდეგე მწიგნობრობის დარგში ნამოქმედარის შესახებ.

აი რა თქვა საქმის საფუძლიანათ ვაცნობის მოყვარულმა სტუმარმა ჩემ მოუხვენარ საქმიანობას რომ უყურებდა: „იგი (ჩემი კანტრა „მითრეთა“) მეორეჯერად ნამოქმედება წერათხოვის გახარცულე-ბელ საზოგადოებისა არც კოლეგიალურის ძალიანით მარტოხელით სამავალიათა ნაწარმობით და როგორც ასეთი მეტათ საზარებელი, სახალხო საქმეა, რომელიც ღირსია მეტი თანაგრძნობა დახმარებისა“.

დღეს რაქი ამბების გახსენება და თქმა საქრო შეიქმნა, მიგნათავ ქარავედ საზოგადოების ამგვარ საქმიანობის, მწიგნობრობის მოყვარულთ, რათა მათ გადასწყვიტონ: საქრო, სასარგებლო და სამარტოვო კულტურული საქმიანობა ჩემი კანტრა „მითრეთა“-ს არსებობა, თუ იგი ღირსია დღემდე მსხვრულიათ შეიქმნა ჩარჩულ კონტრებისა და საქმისათვის მოუშაბდებელ და იმერულ ენიანობა-ქიშპობით აღტყნებულ ვაქრობის-და გამოუტყდე და სიტყვების მოყვარულ ახლავს მისისა?

ამის პასუხს ველი პრესისგან სწავლებით, რაქი იძებულეთა ვებოთ იგი ვაქროთ ფურტლებზე გამოვტანა. და თუ ვინცლამა დღემდედ ვულოვატეხობამა-გულციობის დროს და უზომო საქმიანობის გამო ამავე აზრენ გამოემხაურება, — მაშინ იძებულეთი ვიქნები მიგნართო დღეს ჩემი ახალი ცხოვრების სადავის მკერულ მეშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს ერთის მხრით და მეორესთ ჩემი რედაქციის წარმომადგენლებს. აი ამათ საქმის საფუძლიანათ ვაცნობით ვადაქრან ეს საქმით, რათა ერთხელ და სიტყვა-თ მბოლო მივიღოს ბეჭვითი სიტყვის საქმეში უარობა და უმეგავსო ქიშპობას ამის ჩარჩულ წარმოებას და ჩადგეს იგი თავის ღირსების შესაფერ ინტელექტუალურ ამ წამოშობის ნორმალურ კლასობში. ამგვარათ კ წერათხოვის გავრცელების საქმეთან ერთათ მწიგნობრობის გავრცელებისა მკვიდრი ნიადაგი მოუხვადებენ ინტელექტუალური მტლების ხახვის სასარგებლოთ მოქმედებისათვის. რაც ასე აქალი ჩვენ ცხოვრებს.

არაწმენდენ, რომ მალე მევე ავა ისევ ტახტებო.

„თავისუფლების სესხი.“
თავისუფლების სესხზე ხელის მოწერამ მ მილიარდ ნახევარ მანეთამდე მიადღია.

შემილი მთელ რუსეთში.
სახატო ქალაქებში რუსეთის ყოველ კუთხიდან ატყობინებენ, რომ პური თითქმის სრულებით აღარ არის და ყველგან შიმშილი სულ ერთ ორ კვირაში ჩამოვარდა. ხორბალი იქაც კი გამოლეულა, სადაც წინეთ ასი ათასი ფუთობით ვაქონდათ თურმე.

„ანტიკრიტის ბრალია.“
ყაზანის გუბერნიის გლეხები ყველგვერ კლდს ატყობისტებს აწერენ. იმათი სიმტე ექამდე მისულა, რომ სამეურნეო აღწერის მოსახდენათ მისულნი, კტე-ბით გამოურეკათ და თან იძახებენ თურმე ანტიკრიტს გამოგავნილები არიანო.

მ ღ ე ჯ ა რ ე ბ ა .
ქ. ვაკატრინოსლავში უპრობისა ვამო მუშები ჰღელავენ. მუშები ადგილო-ბით მიავრობას ემტყებებიან, თუ სურსათი არ მოეგონებოთ, პასუხს მოგთხოვათ.

ჩერნოვი და კერძო მესაკუთრენი.
სარატოვის გუბერნიის მიხედ ამვე გუბერნიის მიწის კერძო მფლობელთა ყრბობა. ყრბობამ მულობრივ განიხილა მიწად მოქმედების მინისტრის ჩერნოვის პროგრამა და აღნიშნა, რომ იგი მიკვლევულია ყოველგვარ სამართლიან პრინციპს და რეალ საფუძველს. სხვათ-მორის პროგრამის ერთ დიდ ნაკლთ ყრბობამ ის აღიარა, რომ სოც. რევ. მინისტრის პროგრამა სამამულო კომიტეტში სამონაწილეო უფლებას არ აძლევს იმათ, ვისაც ამ ხანათ მიწა ერთ-მევათ, რაც პირდაპირ ძალადობას ნიშნავს ყრბობამ გადაწყვეტა განსაკუთრებული მოხსენება წარუდგინოს დრ. მმართველობას.

მუშთა საბჭო და მამორებელი სა-სამართლო.
ქ. ოდესში მუშათა დეპ. საბჭომ ადგილობრივ მამორებელ სამამართლოს ქალღალდ გაუშვანა და მისთვისაც, რომ სხვადასხვა საქმეთა გარჩევის და ქალაქი-გადსახლების დროს უთუოდ ანგარაში გაუფოროს მუშათა საბჭოს ინტერესს. მამორებელ სამამართლოს საბჭომ წინა-დადებე უპურადებოთ დასტოვა და აღნიშნა, რომ მუშათა საბჭოს არავითარი უფლებას არა აქვს საქმის გარჩევას ჩაერგოს და თავის ინტერესის დაკვა სასამართლოს მოსთხოვოს.

ექსტრემი.
სარაჟოში იმ საგვარის წინ, სადაც ფესაცემლების მიღებას ელოდენ, რამდენიმე ათასმა ქალმა და კაცმა მოიყარა თავი. ხალხს აუწყეს, ფესაცემლები საკმაო არ მოსულაო, მაშინ განჩინებული ხალხი შეეფდა რბევს. ცეცხლის მქრობელმა რაზმმა წყლის საშუალებით გაფანტა ხალხი. რამდენიმე პირი პოკრომის-ქე მოუწოდებდა ხალხს. გამოკრდა: ვინც ექსტრემში მონაწილეობას მიიღებს, მის წინააღმდეგ იარაღს იხმარენ.

რუმინეთო მუშების გაფიცვა.
რუმინეთის მთავრობას აღესაშო აქვს რამდენიმე ქარხანა და ქარხნის მუშები რიცხვით 100,000 კაცი გაიფიცენ. გაფიცულებს ხელმძღვანელობას უწევს და ემზადება ადგილობრივ მუშათა საბჭო.

ნაღ ცნობა იყო, რომ პირსიში საყოველთაო არჩევნები იქნება შემადგებულად რევოლუციური დემოკრატიული და ეხლა უფრო ფართო დემოკრატიული გზად იქნება საყოველთაო არჩევნები და თითო საყოველთაო ანგულებში დიდი ცვლილების მეტანამ აიხვეწას. რევოლუციური მწიფობამდე მოხელენი ქველად დაეუწყნებოთ.

2 სოციალისტური კონფერენცია.
როგორც უკვე ვითო ლონდონში შეთანხმების სახელმწიფოთა სოციალისტების კონფერენცია გახსნა. ამასთან ერთდროულად აკვირობს 16-სეე ვენა-ში ცენტრალური კავშირის სოციალისტთა კონფერენცია გახსნია.

იაპონიის მხადება.
იაპონიის მთავრობამ 300 მილიონი გადასდო მარტო საავიომობლო, ჰერში მოძრაობის და სარტილერიო პარკების (იარაღის საწყობების) გასოფურ-ბესებოდა.

გაფიცვა ინგლისში.
ორთქლ მომავლებზე მომუშავეთა მეთაურობით 8 საათის სამუშაო დღის დასაწყისებოლად გაფიცვა მხადებოდა. გზათა მინისტრმა მუშებს განუცხანა, რომ 8 საათ. სამუშაო დღე ომის მსვლელობას ხელს შეუშლდა და ამიტომ მისი განხორციელება მხოლოდ ამის შემდეგ შეუძლებელია. მუშათა ერთ ჯგუფს მოწოდება გამოუშვა; რომელშიაც აღნიშნენ, რომ თუ ვეღარცულთ დემონსტრენ კერძოდ — ეს არა ლეგიტიმური იქნებოდა.

მოილოზავია საბერძნეთში.
ჯერში გაიწვიეს 1916—1917 წლის ახალგაზრდები. გაუწყვეით აგრეთვე ჰა-მანიათ და ეტროლები, იმედი ჰქონიათ, რომ ამათავან 40 ათასი ახალ ჯარის შეადგენენ.

მაწერელი აბები.

ს. უკანეთი. სოფელი უკანეთი და მისი ახლო-მახლო სოფლები ამ ომანობის დროს სხვათა შორის იმითაც არიან დატანჯული, რომ მათთვის რიონის ხიდ შეკრულია, დაარჯები დგია და გამველდ გამოძლეობს არ უშვებენ. რიონის ადინდების დროს, როდესაც კერძო პირისგან ამ მდინარეზე გაყვებულნი ხავი არ მუშაობს, პირდაპირ განსაცდელში ხახვის ჩავარდნილი. რიონის რკინის გზის სადა-გურთ ერთ გვარ საბაზრო მოედანს წარმოადგენს, აქ ყოველ გვარ ბოსტნულს და ხილს ნახათ ვასასყდს. უმეტეს ნაწი-ღიდეს სანაოვავ წყალ გამოძობა სოფ-ლებიდან მოიღეს აქ. შეგვიძლება პატრა ბიქები და გოგონები ჯარის კაცებს რომ ემუდარებოდ ხილზე გაშვებას. ყველა ესენი სხვადასხვა ვასასყიდ ხაჯათი არიან და ტიტირალეთი, მიეწურებთან სად-გურისკენ, რომ ზევით ან ქვეით მიმავალ მატარებელს მიუწმინდ და ორიოდე გრო-შის საქონელს ვასასყიდ, ბევრი მათგანი ოვალ ცრემლიანი უკანებ ბრუნდება, რადგანაც ამ მაშურალობა და შრომის შეი-ღობის თხოვნა მუდარა რკინის დისკო-პლინისა ქვემ დაყენებულმა ჯარის კაცმა არ შეიწყნარა. რომ ასეთი ტანჯავა წყალ-ებას ბოლო მოღებოდა და მთელ პატრი-კეთის საარიონო სოფლებს მცხოვრებთ მიმოსვლა ვადიდებოდა, როგორც აპილოსისკენ აგრეთვე ბათომისკენ, აქ-აქლებმა განჩინახებს ამ საბოლოდ წლის წინეთ სოფელ უკანეთის თემში, სადაც არ მუშაობს და რიონს შუა, აღმადგობისა აგება. ძველი მთავრობის ხელში, როგორც ვიცით, ყოველივე სასარგებლო საქმის მოგარება, სისრულეში მოყვანა მეტად ძნელი იყო და ამ საქმეში ბევრი დამ-კრკოლება გადაეღობა წინ. მაგრამ, დღეს, ამ თავისუფლების ვაშს, იმედიას ეს საქმე მალე ხორცს შეისახებს და განხორციე-ლებია. როგორც წინედ ისე დღესაც უკანეთის „პოლტავისა“ ინიციატრობა ქუთაისის მოვაჭრემ ბატონმა მოსე ფირა-ნისტქ შენგვლიამ იდეა თავზე, ეს საზო-გადოებისათვის სასარგებლო ადამიანი ამ საქმის მოსაგვარებლად არა ერთხელ და ორჯერ წასულა ქ. თბილისში თავის ხარჯით და შრომა და ჯავა გაუშუქია, დღეს მისი შრომა და ჯავა ხალხის საყე-თოლ დღედ აღიგონებენა, რისთვისაც მას აქაურნი მცხოვრებლები არაბოლდეს არ დაიფიქვენ. ყველა ამას მშობრებით უნდა დავსტანოთ, რომ თითქმის საქარ თველოში არ მოიძებნება იმისთანა სოფ-ელი, თითო-ორთაღა ინტელიგენტი არ ყავდეს, მაგრამ ის დალოკლები თითონ თბილიად და რბილად განსიყვინენ და სხვისი ჭირა ღობეს ხშირად მიჩნიათ. ამისთანა „სუბიეტებს“ გავკალირებდეთ და უყვდელო მგონის სიტუაცია მოვახსენებ: „არც კაცი ვარება, რომ ცოცხალი მკვდა-რსა ემსახურას, იყო სოფელი და სოფ-ელს კი არას არგოდებს“.

ფრანგ-მოორი.

ამის დაეუბნათ ისიც, რომ ეს ტურნე მრავალ რამეებს დასწავლობს შესქენს თითო სკენის მოყვარეებს იმ მხრივ, რომ გაცილებით თავისი სამშობლოს უფრო კუთხვებს, გაიცნობენ ხალხს და მის კურგებს.

მ ღ ე ჯ ა რ ე ბ ა .
ქ. ვაკატრინოსლავში უპრობისა ვამო მუშები ჰღელავენ. მუშები ადგილო-ბით მიავრობას ემტყებებიან, თუ სურსათი არ მოეგონებოთ, პასუხს მოგთხოვათ.

ჩერნოვი და კერძო მესაკუთრენი.
სარატოვის გუბერნიის მიხედ ამვე გუბერნიის მიწის კერძო მფლობელთა ყრბობა. ყრბობამ მულობრივ განიხილა მიწად მოქმედების მინისტრის ჩერნოვის პროგრამა და აღნიშნა, რომ იგი მიკვლევულია ყოველგვარ სამართლიან პრინციპს და რეალ საფუძველს. სხვათ-მორის პროგრამის ერთ დიდ ნაკლთ ყრბობამ ის აღიარა, რომ სოც. რევ. მინისტრის პროგრამა სამამულო კომიტეტში სამონაწილეო უფლებას არ აძლევს იმათ, ვისაც ამ ხანათ მიწა ერთ-მევათ, რაც პირდაპირ ძალადობას ნიშნავს ყრბობამ გადაწყვეტა განსაკუთრებული მოხსენება წარუდგინოს დრ. მმართველობას.

მუშთა საბჭო და მამორებელი სა-სამართლო.
ქ. ოდესში მუშათა დეპ. საბჭომ ადგილობრივ მამორებელ სამამართლოს ქალღალდ გაუშვანა და მისთვისაც, რომ სხვადასხვა საქმეთა გარჩევის და ქალაქი-გადსახლების დროს უთუოდ ანგარაში გაუფოროს მუშათა საბჭოს ინტერესს. მამორებელ სამამართლოს საბჭომ წინა-დადებე უპურადებოთ დასტოვა და აღნიშნა, რომ მუშათა საბჭოს არავითარი უფლებას არა აქვს საქმის გარჩევას ჩაერგოს და თავის ინტერესის დაკვა სასამართლოს მოსთხოვოს.

ექსტრემი.
სარაჟოში იმ საგვარის წინ, სადაც ფესაცემლების მიღებას ელოდენ, რამდენიმე ათასმა ქალმა და კაცმა მოიყარა თავი. ხალხს აუწყეს, ფესაცემლები საკმაო არ მოსულაო, მაშინ განჩინებული ხალხი შეეფდა რბევს. ცეცხლის მქრობელმა რაზმმა წყლის საშუალებით გაფანტა ხალხი. რამდენიმე პირი პოკრომის-ქე მოუწოდებდა ხალხს. გამოკრდა: ვინც ექსტრემში მონაწილეობას მიიღებს, მის წინააღმდეგ იარაღს იხმარენ.

რუმინეთო მუშების გაფიცვა.
რუმინეთის მთავრობას აღესაშო აქვს რამდენიმე ქარხანა და ქარხნის მუშები რიცხვით 100,000 კაცი გაიფიცენ. გაფიცულებს ხელმძღვანელობას უწევს და ემზადება ადგილობრივ მუშათა საბჭო.

ამ კულტურულ საქმეზე ანგრებით ან სხვა ვიწრო მიზნებით გასს შამოსიულობა ასაღავმავათ და მეგრ არ საქმის საფუძლიანათ გაუცნობილათა საკუთრადებოთ, საქროთ მიგინით აქვე მოვიყვანო ერთი ჩვენი ახალი ცხოვრების ბედის მდგომარეუბდე აღმანიის კრბო საუბარში წარმოიქმნეოთ აზრი, შეხედულებანი ჩემი დაწინაღმდეგე მწიგნობრობის დარგში ნამოქმედარის შესახებ.

აი რა თქვა საქმის საფუძლიანათ ვაცნობის მოყვარულმა სტუმარმა ჩემ მოუხვენარ საქმიანობას რომ უყურებდა: „იგი (ჩემი კანტრა „მითრეთა“) მეორეჯერად ნამოქმედება წერათხოვის გახარცულე-ბელ საზოგადოებისა არც კოლეგიალურის ძალიანით მარტოხელით სამავალიათა ნაწარმობით და როგორც ასეთი მეტათ საზარებელი, სახალხო საქმეა, რომელიც ღირსია მეტი თანაგრძნობა დახმარებისა“.

დღეს რაქი ამბების გახსენება და თქმა საქრო შეიქმნა, მიგნათავ ქარავედ საზოგადოების ამგვარ საქმიანობის, მწიგნობრობის მოყვარულთ, რათა მათ გადასწყვიტონ: საქრო, სასარგებლო და სამარტოვო კულტურული საქმიანობა ჩემი კანტრა „მითრეთა“-ს არსებობა, თუ იგი ღირსია დღემდე მსხვრულიათ შეიქმნა ჩარჩულ კონტრებისა და საქმისათვის მოუშაბდებელ და იმერულ ენიანობა-ქიშპობით აღტყნებულ ვაქრობის-და გამოუტყდე და სიტყვების მოყვარულ ახლავს მისისა?

ამის პასუხს ველი პრესისგან სწავლებით, რაქი იძებულეთა ვებოთ იგი ვაქროთ ფურტლებზე გამოვტანა. და თუ ვინცლამა დღემდედ ვულოვატეხობამა-გულციობის დროს და უზომო საქმიანობის გამო ამავე აზრენ გამოემხაურება, — მაშინ იძებულეთი ვიქნები მიგნართო დღეს ჩემი ახალი ცხოვრების სადავის მკერულ მეშათა და ჯარისკაცთა საბჭოს ერთის მხრით და მეორესთ ჩემი რედაქციის წარმომადგენლებს. აი ამათ საქმის საფუძლიანათ ვაცნობით ვადაქრან ეს საქმით, რათა ერთხელ და სიტყვა-თ მბოლო მივიღოს ბეჭვითი სიტყვის საქმეში უარობა და უმეგავსო ქიშპობას ამის ჩარჩულ წარმოებას და ჩადგეს იგი თავის ღირსების შესაფერ ინტელექტუალურ ამ წამოშობის ნორმალურ კლასობში. ამგვარათ კ წერათხოვის გავრცელების საქმეთან ერთათ მწიგნობრობის გავრცელებისა მკვიდრი ნიადაგი მოუხვადებენ ინტელექტუალური მტლების ხახვის სასარგებლოთ მოქმედებისათვის. რაც ასე აქალი ჩვენ ცხოვრებს.

ისილოვე კვიციანიძე.

რ უ ს კ ე თ ი .
გ ა ფ ი ც ვ ე ბ ი .
მოსკოვში ერთ დღეს გაფიცულა 13 000 მუშა ქარხნების „კაუჩუკის“ „პროვოდნიკის“ და „რეტეკოლონიკის“ რეველში გაიფიცა 10 000 კაცი და ხელ ფუასის 100 პაკეტით ვადიდებს მო-იანოვენ. გზათა მინისტრისთვის უცრა ბეტიან, რომ, თუ რკინისგზის მოსმს-ბურებებს არ მოუშაბებენ ხელფასს, მთე-რ რუსეთის რკინის გზებზე სავროთ გაფიცვა მოხდებაო.

რევიციონური მოძრაობა.
მეღლ სამხრეთ-დასავლეთი რუსეთში და განსაკუთრებით კავკასი, პოლონი და ვოლონის გუბერნიებში რევოლუციურ-წესწყობილების წინააღმდეგ მოძრაობა თითქმის დაწყებულია. ძველი მთავრობ-ბი მედუქნები და რევოლუციის მიერ ასე თუ ისე ნაწიური პირები ხალხს აწმუნებენ, რომ თუ ძველი წესწყო-ბისგან განახლება პურიცა და ხორაჯე-ულთაქ მტერი იქნება. ასეთი აგრესია უნაყყოლი არა რჩება. სოფელად გლე-ხობა აშკარად გამოხატავს თავის უე-ყოფილებას მთავრობისადმი. პურის უე-საქმენად სოფლებში მისულ სისურსათო-კომიტეტს წერებენ ბევრ ალაკას ცემით-გრემებთან უკენ. ადგილობრივ მუშ. ჯარ. სამუშაობა სავანებო მოქადაქები დაგზავნეს სოფელად, მაგრამ ვერას გა-ბუნან ანტირევოლუციური მოძრაობა-თანდათან მდიდრებმა, რასაც ხელს უწყობს სამღვდლოებო. მღვდლები დღე-მდე ქეშპარტ რუსთა კავშირის“ სახე-ლოთ მოქმედებენ და ხალხს მოუწოდებ-ენ, ვახსახებენ არ ვაიღიონ, არ მის-ცენ პური, ხელი შეუშალონ აღწერას და არ შემოიღონ ახალი ენობა, და

არაწმენდენ, რომ მალე მევე ავა ისევ ტახტებო.

„თავისუფლების სესხი.“
თავისუფლების სესხზე ხელის მოწერამ მ მილიარდ ნახევარ მანეთამდე მიადღია.

შემილი მთელ რუსეთში.
სახატო ქალაქებში რუსეთის ყოველ კუთხიდან ატყობინებენ, რომ პური თითქმის სრულებით აღარ არის და ყველგან შიმშილი სულ ერთ ორ კვირაში ჩამოვარდა. ხორბალი იქაც კი გამოლეულა, სადაც წინეთ ასი ათასი ფუთობით ვაქონდათ თურმე.

„ანტიკრიტის ბრალია.“
ყაზანის გუბერნიის გლეხები ყველგვერ კლდს ატყობისტებს აწერენ. იმათი სიმტე ექამდე მისულა, რომ სამეურნეო აღწერის მოსახდენათ მისულნი, კტე-ბით გამოურეკათ და თან იძახებენ თურმე ანტიკრიტს გამოგავნილები არიანო.

მ ღ ე ჯ ა რ ე ბ ა .
ქ. ვაკატრინოსლავში უპრობისა ვამო მუშები ჰღელავენ. მუშები ადგილო-ბით მიავრობას ემტყებებიან, თუ სურსათი არ მოეგონებოთ, პასუხს მოგთხოვათ.

ჩერნოვი და კერძო მესაკუთრენი.
სარატოვის გუბერნიის მიხედ ამვე გუბერნიის მიწის კერძო მფლობელთა ყრბობა. ყრბობამ მულობრივ განიხილა მიწად მოქმედების მინისტრის ჩერნოვის პროგრამა და აღნიშნა, რომ იგი მიკვლევულია ყოველგვარ სამართლიან პრინციპს და რეალ საფუძველს. სხვათ-მორის პროგრამის ერთ დიდ ნაკლთ ყრბობამ ის აღიარა, რომ სოც. რევ. მინისტრის პროგრამა სამამულო კომიტეტში სამონაწილეო უფლებას არ აძლევს იმათ, ვისაც ამ ხანათ მიწა ერთ-მევათ, რაც პირდაპირ ძალადობას ნიშნავს ყრბობამ გადაწყვეტა განსაკუთრებული მოხსენება წარუდგინოს დრ. მმართველობას.

მუშთა საბჭო და მამორებელი სა-სამართლო.
ქ. ოდესში მუშათა დეპ. საბჭომ ადგილობრივ მამორებელ სამამართლოს ქალღალდ გაუშვანა და მისთვისაც, რომ სხვადასხვა საქმეთა გარჩევის და ქალაქი-გადსახლების დროს უთუოდ ანგარაში გაუფოროს მუშათა საბჭოს ინტერესს. მამორებელ სამამართლოს საბჭომ წინა-დადებე უპურადებოთ დასტოვა და აღნიშნა, რომ მუშათა საბჭოს არავითარი უფლებას არა აქვს საქმის გარჩევას ჩაერგოს და თავის ინტერესის დაკვა სასამართლოს მოსთხოვოს.

ექსტრემი.
სარაჟოში იმ საგვარის წინ, სადაც ფესაცემლების მიღებას ელოდენ, რამდენიმე ათასმა ქალმა და კაცმა მოიყარა თავი. ხალხს აუწყეს, ფესაცემლები საკმაო არ მოსულაო, მაშინ განჩინებული ხალხი შეეფდა რბევს. ცეცხლის მქრობელმა რაზმმა წყლის საშუალებით გაფანტა ხალხი. რამდენიმე პირი პოკრომის-ქე მოუწოდებდა ხალხს. გამოკრდა: ვინც ექსტრემში მონაწილეობას მიიღებს, მის წინააღმდეგ იარაღს იხმარენ.

რუმინეთო მუშების გაფიცვა.
რუმინეთის მთავრობას აღესაშო აქვს რამდენიმე ქარხანა და ქარხნის მუშები რიცხვით 100,000 კაცი გაიფიცენ. გაფიცულებს ხელმძღვანელობას უწევს და ემზადება ადგილობრივ მუშათა საბჭო.

ნაღ ცნობა იყო, რომ პირსიში საყოველთაო არჩევნები იქნება შემადგებულად რევოლუციური დემოკრატიული და ეხლა უფრო ფართო დემოკრატიული გზად იქნება საყოველთაო არჩევნები და თითო საყოველთაო ანგულებში დიდი ცვლილების მეტანამ აიხვეწას. რევოლუციური მწიფობამდე მოხელენი ქველად დაეუწყნებოთ.

2 სოციალისტური კონფერენცია.
როგორც უკვე ვითო ლონდონში შეთანხმების სახელმწიფოთა სოციალისტების კონფერენცია გახსნა. ამასთან ერთდროულად აკვირობს 16-სეე ვენა-ში ცენტრალური კავშირის სოციალისტთა კონფერენცია გახსნია.

იაპონიის მხადება.
იაპონიის მთავრობამ 300 მილიონი გადასდო მარტო საავიომობლო, ჰერში მოძრაობის და სარტილერიო პარკების (იარაღის საწყობების) გასოფურ-ბესებოდა.

გაფიცვა ინგლისში.
ორთქლ მომავლებზე მომუშავეთა მეთაურობით 8 საათის სამუშაო დღის დასაწყისებოლად გაფიცვა მხადებოდა. გზათა მინისტრმა მუშებს განუცხანა, რომ 8 საათ. სამუშაო დღე ომის მსვლელობას ხელს შეუშლდა და ამიტომ მისი განხორციელება მხოლოდ ამის შემდეგ შეუძლებელია. მუშათა ერთ ჯგუფს მოწოდება გამოუშვა; რომელშიაც აღნიშნენ, რომ თუ ვეღარცულთ დემონსტრენ კერძოდ — ეს არა ლეგიტიმური იქნებოდა.

მოილოზავია საბერძნეთში.
ჯერში გაიწვიეს 1916—1917 წლის ახალგაზრდები. გაუწყვეით